

BioArt Laboratories

Geadviseerd subsidiebedrag: **€ 439.697**

Gevraagd subsidiebedrag: € 440.000

Over de instelling

Stichting BioArt Laboratories (hierna: BioArt) is gevestigd in Eindhoven en houdt zich bezig met biokunst, een relatief nieuw genre op het snijvlak van kunst en biotechnologie. De instelling stimuleert en faciliteert een nieuwe generatie kunstenaars en ontwerpers om met de biokunsten op grensoverschrijdende, kritische, ontwerpende en onderzoekende wijze, maatschappelijke vraagstukken aan te gaan. Sinds 2018 werkt zij vanuit de 'BioArt Village' in Eindhoven, een eigen locatie met faciliteiten zoals een *wetlab*, (bio)chemisch lab en *rapid prototyping* werkplaatsen. Het omliggende bosgebied biedt mogelijkheden voor expositie en voor ruimte-intensieve experimenten. Natuur wordt er niet naar het laboratorium gebracht, maar de maker en het lab naar de natuur.

Subsidieadvies

De aanvraag voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 3.44 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

De Raad voor Cultuur adviseert Stichting BioArt Laboratories een subsidie toe te kennen van € 439.697, mits zij:

- een toelichting indient waaruit blijkt dat de continuïteit met betrekking tot huisvesting voldoende gegarandeerd kan worden.

De raad is zeer positief over BioArt en haar plannen. Bij BioArt gaan onderzoek, talentontwikkeling en genreontwikkeling hand in hand. Zij biedt makers in verschillende formats volop ruimte om zich in de biokunst te ontwikkelen. Ook draagt ze bij aan onderwijsvernieuwing door docenten-in-opleiding te scholen.

Punt van aandacht is dat de instelling een wat academische insteek heeft. Mede vanwege het innovatieve karakter van het genre heeft ze nog geen grote bekendheid of aansluiting bij het culturele veld of bij het bredere publiek. Daar gaat ze de komende tijd aan werken. De raad is ervan overtuigd dat ze daarin zal slagen.

Beoordeling

Artistieke/inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten

BioArt overtuigt als een ontwikkelinstelling *pur sang*: onderzoek, talentontwikkeling en genreontwikkeling gaan er vanzelfsprekend hand in

hand. De instelling is vraaggericht tot stand gekomen, in antwoord op de behoefte van kunstvakstudenten om niet alleen conceptueel te leren over nieuwe materialen en technieken, maar er ook daadwerkelijk mee te werken. En dat is precies wat bij BioArt gebeurt: jonge kunstenaars en ontwerpers krijgen er volop ruimte om ‘vliegreuven’ te maken en te experimenteren met het genre.

Daartoe hanteert de instelling verschillende formats. In de ‘Talent Pressure Cooker’ worden jaarlijks zestien opkomende kunstenaars begeleid in de ontwikkeling van hun kunstenaarschap. Het traject rondom de internationaal gerenommeerde *Bio Art and Design (BAD) awards* is een competitie waarin veelbelovende kunstenaars projectvoorstellen doen op het snijvlak van de creatieve sector en de *life sciences*. Zij worden daartoe individueel gekoppeld aan de top van de onderzoekscentra in Nederland. Verder biedt de instelling *artist-in-residence* plekken aan waarbij opkomende makers een aantal maanden in de BioArt Village wonen en werken.

De deelnemende makers kunnen bij BioArt gebruikmaken van hoogwaardige, specialistische faciliteiten, variërend van een *wetlab* en een (bio)chemisch lab tot werkplaatsen waar makers tot *rapid prototyping* kunnen overgaan. Oude ambachten en productietechnieken kunnen worden gecombineerd met nieuwe materialen en technieken. Verder beschikt de instelling over atelier-, expositie- en evenementenruimtes, waar bezoekers deelgenoot worden gemaakt van het ontwikkelproces: een kijkje in de keuken van de biokunsten.

De jonge makers worden begeleid door een deskundig kernteam, volgens een methode waarvan de effectiviteit is bewezen: oud-deelnemers hebben hun weg gevonden naar vooraanstaande internationale platformen en geven aan dat hun ontwikkeltraject daarbij cruciaal is geweest. BioArt verhoudt zich nadrukkelijk tot een internationaal werkveld en dat komt de uit- en doorstroom van de deelnemende makers ten goede.

De instelling formuleert voor de periode 2021 – 2024 een sterke inhoudelijke onderzoekslijn rondom de ecologie van menselijke habitats. Centraal komt te staan de rol van biokunst in de transitie naar het *Symbioceen*: het tijdperk na het Antropoceen, waarin de mens niet langer het middelpunt is, maar in symbiose leeft met natuur, cultuur en technologie. De raad vindt dit een inspirerend uitgangspunt voor toekomstig onderzoek.

De raad heeft ten slotte waardering voor de wezenlijke bijdrage die BioArt kan leveren bij actuele maatschappelijke vraagstukken. Projecten zijn vaak spraakmakend en toonaangevend. De aanvraag bevat voorbeelden van exposities en debatten die zichtbaar effect in de maatschappij hebben gehad, uiteenlopend van een significante toename van aanmeldingen als

orgaandonor tot een toegenomen bewustzijn over de implicaties en mogelijkheden van kweekvlees.

Vernieuwing

Biokunst is een relatief nieuw genre dat nog volop in ontwikkeling is. Daar draagt BioArt sterk aan bij. Ze is actief op het snijvlak van verschillende domeinen (onder meer: zorg en welzijn, duurzaamheid/klimaattransitie) en houdt zich bezig met actuele vraagstukken en toekomstperspectieven. Ze biedt kunstenaars en ontwerpers gelegenheid om vanuit hun eigen discipline en op onderzoekende wijze een bijdrage te leveren aan deze verschillende domeinen. Tegelijkertijd weet ze daardoor het eigen genre van de deelnemende kunstenaar en ontwerper te verdiepen. Van die werkwijze gaat een grote innovatieve kracht uit, waarvoor de instelling internationaal waardering krijgt.

In de periode 2021 – 2024 breidt BioArt haar activiteiten uit. Nieuw zijn de *artist-in-residence* faciliteiten, waarmee een gefaseerde groei naar zestien plekken in 2024 wordt beoogd. In de ontwikkeltrajecten komt naast de artistieke kant meer aandacht voor de ontwikkeling van het ondernemerschap van de makers. Een andere ontwikkeling is de omschakeling van één grote expositie per jaar, tijdens de Dutch Design Week, naar meerdere exposities per jaar met een langere looptijd. Ook gaat de instelling jaarronde randprogrammering aanbieden en per jaar twee publicaties uitbrengen, die steeds vergezeld zullen gaan van een publieksevenement in de BioArt Village. Zij investeert ten slotte in professionalisering van de eigen marketing. De raad heeft er vertrouwen in dat de zichtbaarheid van de instelling in de culturele sector en van de biokunsten bij het bredere publiek zullen toenemen.

Eerlijke beloning en gezonde bedrijfsvoering

BioArt hecht waarde aan eerlijke beloning en bepaalt de hoogte van het loon op basis van functie, werkervaring en opleidingsniveau. Ze is aan het onderzoeken welke cao het beste bij haar past. Overuren worden uitbetaald. Voor de deelnemende kunstenaars en ontwerpers past BioArt de richtlijn kunstenaarshonoraria toe. Op zaken als loonindexatie, pensioensopbouw en verzekering voor arbeidsongeschiktheid gaat de instelling in de aanvraag niet expliciet in.

BioArt is financieel gezond. De instelling zet in de periode 2021 – 2024 op een realistische manier in op het vergroten van de eigen inkomsten: het dekkingsplan is mooi breed samengesteld. Daarbinnen valt op dat de publieksinkomsten relatief laag zijn. Dit volgt uit de laagdrempeligheid die de instelling nastreeft, waardoor toegangsprijzen-naar-draagkracht worden gehanteerd en een deel van de events kosteloos wordt aangeboden.

De gepresenteerde begroting valt behoorlijk hoger uit dan in de achterliggende periode, maar BioArt licht toe dat toen uitzonderlijk veel baten 'om niet' zijn ontvangen, die niet in de jaarcijfers zijn gekapitaliseerd. De raad heeft daarom het vertrouwen, mede gezien de heldere, uitgebreide risicostrategie, dat de beoogde groei realistisch is.

Ten slotte merkt de raad op dat het verdienmodel van BioArt samenhangt met de eigen locatie in Eindhoven, terwijl de instelling nog in onderhandeling is over de permanente overdracht daarvan. Deze onzekere situatie vindt de raad een aandachtspunt, mede gezien het belang van de locatie voor de ondersteuning van makers en het ontvangen van publiek.

Bevordering van educatie en participatie (inclusief publieksbenadering)

BioArt draagt bij aan onderwijsvernieuwing door docenten-in-opleiding (Fontys) kennis te laten maken met biokunst en hen educatief aanbod te laten ontwikkelen voor leerlingen in het basis- en middelbaar onderwijs. Dat aanbod wordt vervolgens in de praktijk gebracht met onder meer leerlingen van de International School Eindhoven.

Daarnaast biedt BioArt voor het bredere publiek educatieve activiteiten aan, gekoppeld aan de exposities. Het gaat om workshops, lezingen, rondleidingen en debatten, maar ook om poëtische avonden en filosofische cafés. Deze activiteiten worden voor doelgroepen met verschillende kennisniveaus ontwikkeld, in samenwerking met een breed scala aan educatieve samenwerkingspartners.

Omdat de thema's die BioArt kiest relevant zijn binnen allerlei lagen van de maatschappij, richt de instelling zich op een breed publiek, dat zij bereikt via samenwerking met de Dutch Design Foundation, MU en zeer uiteenlopende mediapartijen (zoals NTR Klokhuis, VICE en RTL Late Night). Punt van aandacht is dat de instelling een nog relatief academisch imago heeft. Daarom vindt de raad het een goede ontwikkeling dat BioArt de komende jaren investeert in marketing. Om ook nieuwe doelgroepen zoals ouderen en mensen met een niet-westerse migratieachtergrond te bereiken werkt zij samen met verschillende maatschappelijke instellingen. BioArt is actief op het snijvlak van het culturele en andere (maatschappelijke) domeinen en werkt samen met een groot aantal instellingen buiten de culturele sector.

Geografische spreiding

BioArt is gevestigd in Eindhoven en heeft daar structurele samenwerkingsverbanden met onder meer de Dutch Design Foundation en MU. De instelling werkt nauw samen met onder meer de kunstvak- en docentenopleidingen van Fontys in Tilburg en past naadloos in het *biobased* ecosysteem rondom Eindhoven en van cultuurregio BrabantStad. In het regioprofiel wordt BioArt genoemd als een belangrijke ontwikkelplek waar kunst en technologie samenkomen. Zij is sinds 2017 onderdeel van de

Nationale Brabantse Basisinfrastructuur van de Provincie Noord-Brabant en van de PLUS-regeling voor meerjarige programma's van Cultuur Eindhoven.

Landelijk zijn er verbindingen met kunstvak- en docentenopleidingen, kennisinstellingen, bedrijven en overheden, en ook internationaal heeft BioArt diverse connecties, zoals met Verbeke Foundation (België), V&A Museum (Verenigd Koninkrijk) en SymbioticA (Australië).

De raad is positief over de onderscheidende rol die BioArt in het Nederlandse bestel speelt.

Toepassing Fair Practice Code

BioArt reflecteert uitgebreid op de Fair Practice Code, maar gaat niet op alle aspecten in. Voor haar eigen medewerkers hanteert BioArt nog geen cao. Op zaken als loonindexatie, pensioensopbouw en verzekering voor arbeidsongeschiktheid gaat de instelling niet concreet in. Wel beschrijft zij uitgebreid hoe voor de medewerkers een prettige werkomgeving gecreëerd wordt via mogelijkheden tot thuiswerken, variatie in het takenpakket en deelname aan trainingen en masterclasses.

De instelling hanteert voor de deelnemende kunstenaars en ontwerpers de richtlijn kunstenaarshonoraria. De volledige intellectuele eigendomsrechten komen toe aan de makers, en de instelling begeleidt hen bij het realiseren van een verdienmodel.

BioArt streeft ernaar de komende jaren meer met vaste contracten te werken. De instelling formuleert geen concrete stappen om de code nog verder te implementeren. Ook blijkt uit de aanvraag niet dat zij via een (koepel)vereniging deelneemt aan de sociale dialoog over eerlijke beloning.

Toepassing Governance Code Cultuur

De raad is positief over de gestructureerde manier waarop BioArt met de Governance Code Cultuur omgaat. Zij hanteert het raad-van-toezichtmodel en heeft afspraken over het functioneren van dit model deels vastgelegd bij notariële akte, deels in een reglement. Ook zijn er duidelijke procedures afgesproken om belangenverstremming te voorkomen. De kwaliteit van het bestuur wordt regelmatig geëvalueerd. De instelling stelt de komende jaren een meerjarig implementatieplan op dat inzicht geeft in de voortgang van de verdere implementatie van de code.

Toepassing Code Diversiteit en Inclusie

BioArt stelt zich ten doel met de deelnemende kunstenaars en ontwerpers een breed spectrum aan achtergronden, invalshoeken en nationaliteiten te beslaan. Dit komt tot uiting in onder meer het scouten van deelnemers en het werven van personeel, in onderwerpen die gekozen worden voor het inhoudelijk programma en in de samenwerking met partners. De instelling spant zich actief in om doelgroepen buiten het 'eigen' vakgebied bij biokunst te betrekken.

RAAD VOOR CULTUUR

De raad vindt het beleid op het gebied van diversiteit en inclusie wel erg abstract geformuleerd. Hij mist een strategie om nog inclusiever te werken, en aandacht voor de verschillende facetten die diversiteit kan omvatten, zoals gender, culturele diversiteit en leeftijd.